

Nr 21

Civilutskottets betänkande i anledning av motion angående plan för förnyelse av äldre bebyggelse.

Motionen

I motionen 1971:453 av fru Söder m. fl. (c) hemställs att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning och förslag rörande uttrycklig rätt för kommunerna till successivt plangenomförande vid planmässig förnyelse av äldre bebyggelseområden i enlighet med vad i motionen anförts.

Gällande rätt

Om genom bindande generalplan bestämts, att mark skall användas för annat ändamål än enskilt bebyggande, kan detta i vissa fall medföra skyldighet enligt byggnadslagen för kommunen att lösa marken.

Stadsplan är bindande för samhällets organ liksom för de enskilda markägarna. På kommunen läggs en förpliktelse att genomföra planen varemot svarar bl. a. rättighet att av enskilda ta ut bidrag till kommunernas kostnader för genomförandet.

Förpliktelsen att genomföra stadsplan innefattar bl. a. skyldighet att ställa i ordning och till allmänt begagnade upplåta gata och allmän plats. Rättigheterna består bl. a. i möjlighet att ta ut gatumarkersättning och bidrag till gatubyggnadskostnad.

Även före införandet av nuvarande byggnadslag förutsattes att stadsområde skulle läggas under plan endast i den mån sådant bedöms erforderligt med hänsyn till byggnadsverksamhetens fortskridande. Numera stadgas i 12 § byggnadsstadgan att stadsplan inte får ges större omfattning än att planen kan förväntas bli genomförd inom nära förestående tid. Ett skäl för detta var att det allmännas kostnader för trafikleder, ledningar och andra anläggningar skulle kunna nedbringas.

Bestämmelserna om stadsplan är avfattade i första hand för de äldre städerna. I stor utsträckning äger de dock motsvarande tillämpning för vissa stadslänkande samhällen. Om i dessa samhällen bestämmelserna angående iordningställande och upplåtande av gata och allmän plats befinns oskäligt betungande, kan Kungl. Maj:t medge den lindring som prövas nödig (93 § byggnadslagen).

Utskottet

Efter initiativ i januari 1971 av dåvarande landshövdingen i Stockholms län och mot bakgrund av en av länsarkitekten i Stockholms län i

november 1970 avlämnad rapport om planeringssituationen i äldre fritids- och villaområden i Storstockholm har tillsatts en expertgrupp med företrädare för länsstyrelsen i Stockholms län, Stockholms läns landsting, Storstockholms planeringsnämnd och statens planverk. Expertgruppen skall enligt ett i september 1971 upprättat förslag till program ge underlag för bedömning av plan- och genomförandefrågor i samband med förnyelse av äldre villa- och fritidsbebyggelseområden.

Enligt utskottets mening torde motionärernas syfte att initiera ett utredningsarbete i väsentliga delar få anses tillgodosett. Skäl föreligger därför inte att pröva frågan om en statlig utredning. Med hänsyn till expertgruppens och bygglagutredningens arbete finns inte heller anledning att nu begära förslag om ändring av byggnadslagen i denna del.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionen 1971:453.

Stockholm 19 oktober 1971

På civilutskottets vägnar

ERIK GREBÄCK

Närvarande: se under utskottets betänkande nr 20.